

Mag. Tilka Jamnik, 31. 12. 2014¹,
dopolnjeno 30. 12. 2015 (Priročnik Pionirske s knjigami iz leta 2015 še ni izšel)
e-naslov: tilka.jamnik@gmail.com

STRIPI

Seznam je namenjen **mladim, tako dobrim bralcem kot tistim z različnimi bralnimi težavami** (npr. dislektikom, oklevajočim bralcem) in **s posebnimi potrebami** (otrokom in mladim priseljencem in migrantom, slovenskim otrokom v zamejstvu in v drugih državah) ipd. Strip je namreč vrednoten ne kot lažje berljivo in za mnoge privlačnejše gradivo, predvsem pa drugače dojemljivo bralno gradivo, morda dostopnejše sodobnim mladim. Toda stripi so lahko v bralni izziv tudi odraslim!

Svetujemo, da knjige, ki so v seznamu razdeljene na običajne stopnje, uporabljate **glede na bralne in jezikovne zmožnosti** bralcev:

- B – primerno za otroke med 3. in 6. letom, **tudi še v zgodnjem bralnem obdobju**
- 1. stopnja – primerno za učence 1., 2. in 3. razredov OŠ, **tudi še na 2. stopnji**
- 2. stopnja – primerno za učence 4., 5. in 6. razredov OŠ, **tudi še na 3. stopnji**
- 3. stopnja – primerno za učence 7., 8. in 9. razredov OŠ, **tudi za srednješolce**

Mentorji seznam vsekakor **dopolnjujte** tudi z drugimi knjigami iz preteklih let in predvsem z novostmi. Po svoji strokovni presoji ga **prilagodite zmožnostim** mladih bralcev, izbirajte in dodajajte pa jih tudi **po njihovih zanimanjih in željah**.

Seznam knjig je pripravljen s pomočjo *Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig*, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana (<http://www.mkli.si/prirocnik/item/451>), in z dovoljenjem PCMKK pri MKL.

Knjige v seznamu so razdeljene na naslednje skupine:

- B – primerno za otroke med 3. in 6. letom,
- 1. stopnja – primerno za učence 1., 2. in 3. razredov OŠ,
- 2. stopnja – primerno za učence 4., 5. in 5. razredov OŠ,
- 3. stopnja – primerno za učence 7., 8. in 9. razredov OŠ.

---

¹ Seznami so nastali kot priloge k poglavjem v prispevku *Smernice Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS za spodbujanje bralne pismenosti pri otrocih in mladih priseljencih in migrantih* dr. Dragice Haramija in mag. Tilke Jamnik.

LEPOSLOVNE KNJIGE

B – stopnja

Godec Schmidt, Jelka: **Vrtec Pri veseli kravi.**

Ilustr. Jelka Godec Schmidt. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011. (Velike slikanice), 39 str.

| C | B- stopnja | [ZELO DOBRO], knjiga je del nanizanke, strip, velike tiskane črke
| prijateljstvo, vrtec, živali v domišljiji

Prisrčne zgodbe v stripu prinašajo enaindvajset utrinkov iz vrtčevskega življenja, ki so jih mladi bralci že spoznavali v preteklih sezonah Cicibana in Cidoja. Otroški živalski junaki (kozica, pujska, račka, ovčica, žabica in zajček) preživljajo z vzgojiteljico kravo pestre vrtčevske dni, prav takšne, kot jih poznajo otroci v vrtcu. Skozi zgodbe se tako najmlajši učijo strpnosti, solidarnosti, odgovornosti, prilagajanja, pa tudi ustvarjalnosti in ljubezni. Vrtec, kot prostor socializacije, je kljub občasnim nesoglasjem kraj varnosti in toplote, kjer lahko prav vsak najde svoj prostorček v veselem naročju. Avtorski strip Jelke Godec Schmidt bo z igrivo barvno paleto, razgibano postavitevijo in privlačnimi zgodbami zagotovo prepričal tudi tiste najmlajše, ki se bodo z dogodivščinami junakov srečali prvič. (KP)

1. stopnja

Albrecht, Vera: **Lupinica.**

Ilustr. Miki Muster. Ljubljana: Delo, 2005. (Jubilejna izdaja legendarnih stripov Miki Muster; 5), 75 str.

| C | 1. stopnja | nova izdaja, o avtorjih, strip, za jezikovno vzgojo
| Afrika, palčki, pustolovščine, živali v domišljiji

Briggs, Raymond: **Božiček.**

Prev. Gaja Kos. Ilustr. Raymond Briggs. Dob pri Domžalah: Miš, 2015, 32 str.

| C | 1. stopnja | [ODLIČNO], humor | božič, Božiček, delo

Drev, Miriam: **Šviga gre lužat.**

Ilustr. Tamara Trček Pečak. Ljubljana: DZS, 1995. (Ristanc; 12), 48 str.

| C | 1. stopnja | strip, velike tiskane črke

Guibert, Emmanuel: **Ariol. [2], Gromski konj.**

Prev. Katja Šaponjić, Anja Golob. Ilustr. Marc Boutavant. Prevalje: Zavod VigeVageKnjige, 2015, 134 str.

| C | 1. stopnja | [ODLIČNO], humor, knjiga je del nanizanke, za oklevajoče bralce
| družina, ljubezen, odraščanje, osli, šola, živali v domišljiji

Guibert, Emmanuel: **Ariol: oslič kot ti in jaz.**

Prev. Katja Šaponjić, Anja Golob. Ilustr. Marc Boutavant. Prevalje: Zavod VigeVageKnjige, 2015, 126 str.

| C | 1. stopnja | [ODLIČNO], humor, knjiga je del nanizanke, za oklevajoče bralce
| družina, ljubezen, odraščanje, osli, šola, živali v domišljiji

Kitamura, Satoshi: **Vesele prigode mačka Franeta.**

Prev. Peter Svetina. Ilustr. Satoshi Kitamura. Ljubljana: Educy, 2002, 23 str.

| C | 1. stopnja | strip, velike tiskane črke | mačke, živali v domišljiji

Klakočar Vukšič, Helena: **Veliko potovanje**.

Ilustr. Helena Klakočar Vukšič. Maribor: Aristej, 2003, 30 str.

| C | 1. stopnja | strip | branje, igra, učenje

Manček, Marjan: **Cufek in prijatelji**.

Ilustr. Marjan Manček. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1996. (Sonček), 16 str.

| C | 1. stopnja | humor, strip, velike tiskane črke | psi, živali v domišljiji

Manček, Marjan: **Hribci kremeniti**.

Ilustr. Marjan Manček. Ljubljana: Forum, 2011. (Minimundus), 95 str.

| C | 1. stopnja | [ODLIČNO], humor, o avtorjih, strip | družina, modrost, prazgodovina

O zgodah in nezgodah Mančkovih Hribcev, praslovenske družine, smo že lahko brali v knjigah Dajnomir in Miliboža, Hribci – Zgodbe iz pradavnine in Hribci – Sreča ne počiva, ogledali pa smo si jih lahko tudi v kratkih risanih filmih. V tokratni knjigi so zbrani kratki stripi, med njimi tudi štiri nove zgodbe. Glavna junaka v njih sta zasanjani, nekoliko filozofsko in poetično naravnani Dajnomir in njegova življenjska sopotnica, precej bolj prizemljena Miliboža, ki ve, da prazen kotel ne obeta nič dobrega. Nekje na polovici se jima pridruži še sinko Milimir, ki je deležen Dajnomirove šole za življenje. Bralec bo skupaj s trojico spoznaval, kako se je živelo nekoč, v praskupnosti, ki ji je zavetje dajala jama, razloge za čudenje pa narava. Za pokušino: Kako si Dajnomir, ki se sklanja nad brezno, razlaga odmev, s katerim skalnata globina odgovarja na njegov pozdrav? "Brezno je brez dna, ni pa brez glasu. /.../ Brezna so usta zemlje. Če si prijazen z njo, ti takoj odgovori." Manček je v svojih črno-belih enostranskih stripih včasih malce filozofski, drugič bolj razpoložen za jezikovne igre, vselej pa domiselni, izjemno duhoviti in simpatični. Knjiga Hribci kremeniti, ki jo odlikuje tudi zelo privlačno oblikovanje, je nemara v prvi vrsti res namenjena mlajšim, a vsaj nekatere epizode celo bolj nagovarjajo starše oziroma odrasle. S tem v mislih lahko knjigo mirno imenujem imenitna družinska (stripovska) knjiga. (GK)

Peyo: **Astrosmrk**.

Prev. Ljubica Karim Rodošek. Ilustr. Peyo. Ljubljana: Alica, 2015. (Smrkci), 52 str.

| C | 1. stopnja | [DOBRO], knjiga je del nanizanke | čarovniki, fantastična bitja

Peyo: **Vajenec Smrk**.

Prev. Ljubica Karim Rodošek. Ilustr. Peyo. Ljubljana: Alica, 2015. (Smrkci), 54 str.

| C | 1. stopnja | [DOBRO], knjiga je del nanizanke | čarovniki, fantastična bitja

Tuckermann, Anja: **Vsi tukaj, vsi skupaj**.

Ilustr. Tine Schulz. Prev. Tina Mahkota. (Zala, 2016), 33 str.

| C | 1. stopnja, slikanica

2. stopnja

Berner, Rotraut Susanne: **Grimmove pravljice v stripu**.

Prev. Polonca Kovač. Bibl. predh. Jacob Grimm. Bibl. predh. Wilhelm Grimm. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2009. (Velike slikanice), 51 str.

| P | 2. stopnja | pravljica klasična, priredba

Nemška ilustratorica je izbrala osem klasičnih pravljic bratov Grimm in jih prelila v strip oz. mestoma bolj v zgodbe v slikah. To so: Žabji kralj, Gospa Pehta, Palček, Motovilka, Jorinda in Joringel, Presrečni Anže, Janček Ježek in Rdeča kapica. Sodobnim otrokom jih je približala že s samim likovnim bogastvom, pa tudi z nekaterimi posodobitvami, toda ne toliko v besedilu kot v elementih ilustracije. Avtorica si je dovolila veliko manj lastnega ustvarjalnega prispevka in šaljivih pripomb v primerjavi s

Slovenskimi pravljicami v stripu Matjaža Schmidta, ki so prav tako lani izšle pri isti založbi. Toda na vmesne prazne strani med pravljicami je prav izvirno nanizala ilustracije bralca pravljic, ki ga ne vidimo, ker je pogreznen v fotelj in obrnjen stran od nas, na vsaki ilustraciji pa vidimo vse več poslušalcev, radovedne živali prihajajo ... branje in pripovedovanje pravljic je namreč čarobno! Gre za korektne predstavitve znanih pravljic, ki jih bodo najbrž z veseljem brali ne le ljubitelji pravljic in stripa, ampak tudi začetni bralci, opogumljeni z malo besedila v velikih tiskanih črkah. Primerne so tudi za družinsko branje in za delo osnovnošolcem (najbrž drugega triletja), ki jih lahko primerjajo z integralnimi pravljničnimi besedili. (TJ)

Bidari, Bono: **Jaz, Elvis Riboldi**.

Prev. Veronika Rot. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2016. (Karjola), 194 str.

| P | 2. stopnja |

fantje - hiperaktivnost - družina - humor - šole - vragolije

Davis, Jim: **Garfieldove največje uspešnice**, več naslovov.

Prev. Boris Perme. Ilustr. Jim Davis. Izola: Graffit, 2010 -2015. (Garfieldove največje uspešnice), 127 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, knjige so del nanizanke | mačke, živali v domišljiji

Derib; Job: **Yakari in Nanabožo**.

Prev. Špela Žakelj. Ilustr. Derib; Job. Ljubljana: Alica, 2015. (Yakari; 4), 48 str.

| P | 2. stopnja | [DOBRO], knjiga je del nanizanke | Indijanci, sanje

Ferri, Jean Yves: 2 naslova: **Asterix pri Piktih. Asterix v Hispaniji**.

Prev. Mitja Roner. Ilustr. Didier Conrad. Bibl. predh. Albert Uderzo. Bibl. predh. René Goscinny. Izola: Graffit, 2012, 2013. (Asterix; 35), 48 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], humor, knjige so del nanizanke

Gorenc, Boštjan; De Cecco, Matej: **Šnofijeva družina: škratovi štumfi, rjasti robot in šmentani šofer**.

Ilustr. Matej De Cecco. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015. (Šnofijeva družina), 79 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, za oklevajoče bralce

| družine, fantastični svetovi, psi, pustolovščine

Goscinny, René: **Lucky Luke**, več naslovov.

Prev. Mitja Roner. Ilustr. Morris. Ljubljana: Graffit, 2009 -2015. (Lucky Luke), 46 str.

| P | 2. stopnja | humor, knjige so del nanizanke | Divji zahod

Goscinny, René: **Iznogud**, več naslovov.

Prev. Kristina Šircelj, Mitja Roner. Ilustr. Jean Tabary. Ljubljana: Graffit, 2008 -2015. (Dogodivščine velikega vezirja Iznoguda; 6), 44 str.

| P | 2. stopnja | humor, knjige so del nanizanke, strip | vragolije

Hergé: **Tintin in njegove pustolovščine**, več naslovov.

Prev. Juš Berger. Ilustr. Hergé. Tržič: Učila International, 2003 – 2015. (Tintin in njegove pustolovščine), 61 str.

| P | 2. stopnja | knjige so del nanizanke, strip, za jezikovno vzgojo | pustolovščine

Kodrič Filipič, Neli: **Lojze in Peteršilj**: zbirka stripov.

Ilustr. Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015, 47 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], za oklevajoče bralce | psi, roboti

Komadina, Tanja: **Fino kolo**: po zgodbi Manke Kremenšek Križman.

Ilustr. Tanja Komadina. Spr. beseda Bojan Albahari. Bibl. predh. Manka Kremenšek Križman.

Ljubljana: Forum, 2014. (Minimundus), 63 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih, priredba, spremna beseda, za pogovore o knjigah

| begunci, Bosna, dečki, Ljubljana, Mostar, prijateljstvo, priseljenci, revščina, tatvine, večkulturnost, vojne, želje

Prvošolec Mile, ki živi z mamo v Mostarju, si zelo želi kolo znamke Freetime, ki ga zagleda v izložbi. Morda bi ga celo dobil, če ne bi (leta 1991) izbruhnila vojna, zaradi česar se Mile (leta 1993) preseli v Ljubljano, k svoji daljni sorodnici. Dečka muči domotožje, čeprav so ga otroci hitro sprejeli medse; največ se družijo z deklico Lano, ki nekega dne dobi prav takšno kolo ... Zgodba v stripu tenkočutno prikazuje stisko begunskega otroka. Kot da bi lahko s kolesom, kakršnega si je želel v domačem kraju, premagal domotožje in materino odsotnost. Na simbolni ravni ima kolo podobno funkcijo kot čudežni predmet v pravljici. Toda življenje v svetu, kjer nedaleč od otrok divjajo vojne, pač ni pravljica, in ljudje tudi v svobodnem svetu niso samo dobri. Še več, so lahko zelo nepremišljeni in kruti; "Balkan cigan", ti dve žaljivi besedi sta se mu globoko zarili v srce. Pretresljivo mladinsko zgodbo je mlada ilustratorica Tanja Komadina – to je njen stripovski prvenec – narisala po predlogi Manke Kremenšek Križman iz zbirke kratke proze Dvoriščna okna (MK, 2009), ki jo knjižničarji uvrščamo med literaturo za odrasle; tudi strip se bo dotaknil tako mladih kot odraslih bralcev. (TJ)

Kreitz, Isabel: **Pikica in Tonček**.

Prev. Maruša Mugerli Lavrenčič. Ilustr. Isabel Kreitz. Bibl. predh. Erich Kästner. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011, 100 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih, priredba, strip | bogastvo, prijateljstvo, revščina

Pikica in Tonček sta še vedno ista, tista, ki sta glavna junaka romana Erika Kästnerja, vendar pa ju je Isabel Kreitz nekoliko predrugačila – iz romana je nastal strip. Zgodba se ni spremenila, gospodična Roženkrančeva ni kaj prida vzgojiteljica, Tonček je najboljši prijatelj, Krevljov Bine jo še vedno dobi po nosu, zlobni Vražji Robert pa po buči, je pa zgodba povedana drugače. Kot je pri stripu v navadi, povedo ilustracije več kot besede, težko pa bi bilo presoditi, kaj je boljše – roman ali strip? Zagotovo strip lahko pritegne tudi nekoliko mlajše ali oklevajoče bralce. Nezgrešljive in seveda povsem namerne so podobnosti med temi ilustracijami in ilustracijami Walterja Trierja, ki krasijo vse Kästnerjeve originale ter tudi slovenske izdaje. Čeprav je bil Kästnerjev roman o kapitalističnem svetu objavljen že leta 1931, pa je obdelana problematika v današnji Sloveniji bolj aktualna kot kdajkoli. Zaposleni ali brezbrizni starši, ki jih bolj kot karkoli drugega zanimajo številke na bančnem računu ali modne revije, osamljeni otroci, prepuščeni varuškam ali cesti, brezposelnost, težko dostopno zdravstvo ter nasilje med mladimi so teme, ki jih spremljamo v našem vsakdanu, prav tako pa so pogoste v sodobni problemski literaturi. Odlika tako originala kot stripovske verzije je, da je kljub težki tematiki zgodba humorna in noče biti na prvo žogo vzgojna. Kvaliteta, ki umanjka mnogim naslednikom. (KS)

Kos, Božo: **Kavboj Pipec, Rdeča pesa**. 3 naslovi.

Ilustr. Božo Kos. Ljubljana: Koskos, 2011-2015, 38 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], knjiga je del nanizanke, o avtorjih | Divji zahod, pustolovščine

Gre za zbirko klasikov izpod peresa enega najvplivnejših slovenskih striparjev in ilustratorjev, ki so v Pilu izhajali več desetletij in krojili okus mladih bralcev. Kosov stil je bil vedno svež, energično karikiran in obenem poln blagega, igrivega in nenasilnega humorja. V knjižni izdaji strip morda res deluje nekoliko preveč gosto in občasno fragmentarno, a to je pač neizbežno prekletstvo knjižne izdaje izrazito epizodnega stripa: Pil je pač izhajal enkrat na mesec in takrat so bile tako nabite strani več kot dobrodošle, medtem ko je vijugava in muhasto eksperimentalna zgodba prav tako epizodno delovala odlično, saj si lahko spremljal le en njen del. Povsem enako kritiko bi lahko namenili

nespornim mojstrovinam epizodnega izhajanja, ki se danes ponatiskujejo, kot sta Segarjev Popaj ali Herrimanov Krazy Kat. Edina druga pripomba bi lahko bila, da jezik in šale občasno delujejo malo zastarele, a to velja za vse ponatise več kot trideset let starih stripov. Klub tem opombam ob robu je treba poudariti, da je skrajno dragoceno imeti takega klasika v knjižni izdaji in pohvaliti trud Hiše eksperimentov, da izda čim več Kosovih stripov v trdi vezavi, kar je zelo dobrodošlo. Mogoče bi bilo lahko le malo več uredniškega razmisleka o tem, katere epizode iz tega res orjaškega opusa ponatiskuje. (IL)

Manček, Marjan: *Hribci*, 2 naslova: ***Sreča ne počiva, Zgodbe iz pradavnine***.

Ilustr. Marjan Manček. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1993. (Hribci), 28 str.

| P | 2. stopnja | humor, strip, za jezikovno vzgojo | družina, prazgodovina

Minioni. 1, Banana! Prev. Ljubica Karim Rodošek. Ilustr. Renaud Collin. Scenarij Didier Ah-Koon.

Ljubljana: Alica, 2015, 48 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], brez besedila, humor | fantastična bitja

Muster, Miki: ***Jubilejna izdaja legendarnih stripov Miki Muster***, več naslovov. Ilustr. Miki Muster.

Ljubljana: Delo, 2005 2006. (Jubilejna izdaja legendarnih stripov Miki Muster), 141 str.

| P | 2. stopnja | knjige so del nanizanke, nova izdaja, o avtorjih, strip, za jezikovno vzgojo

| gusarji, Indijanci, pustolovščine

Mustru, ki nedvomno velja za legendo slovenskega stripa, poznavalci priznavajo tako tehnično dovršenost kot izjemno scenaristično obdelavo. Svoje tri počlovečene živalske junake vedno znova postavlja v (prav vsakič) napeto in razgibano dogajanje, kar doseže z menjavo prizorišč in časovnih okvirjev. Zvitorepec, Trdonja in Lakotnik tako neumorno dokazujejo svojo neustrašnost in iznajdljivost, situacije, v kakršnih se znajdejo, pa so večkrat začinjene tudi s kancem humorja. Muster, ki je s svojo bogato domišljijo v preteklih desetletjih vzgojil marsikaterega ljubitelja stripov, bo s tokratno jubilejno izdajo svoje poslanstvo lahko še dolgo nadaljeval in nove generacije navduševal za t. i. deveto umetnost.

Muster, Miki: Miki: ***zbirka Miki Muster***, več naslovov.

Ilustr. Miki Muster. Spr. beseda Max Modic. Ljubljana: Buch, 2010 -2015. (Miki Muster), 278 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], knjige so del nanizanke, o avtorjih, ponatis, spremna beseda

| pustolovščine

O tem, da je Miki Muster prvi, najbolj znan, bran in prodajan slovenski stripar, ni dvoma, večina bi se verjetno strinjala tudi z izjavo, da je največji – njegovi literarni teksti pa so verjetno tisti, ki jih je z veseljem prebiral največ generacij slovenskih bralcev. Zato je odločitev za izdajo zbirke Miki Muster kljub podobnim nedavnim projektom nedvomno zelo dobrodošla. Zbirka v kronološkem zaporedju objavlja vse pustolovščine Zvitorepca, Lakotnika in Trdonje – od prvih, ki črpajo iz starih slovenskih bajk, pripovedk in pravljic, do poznejših, v katerih imajo lisjak, volk in želva že izoblikovane in vsem poznane podobe in lastnosti. Pri tem izdajatelj izhaja iz izvornih materialov ali, kadar teh več ni, iz skeniranih starejših izdaj, vidneje popravljene izdaje pa so/bodo objavljene v vseh različicah. Zaradi odločitve za enoten format, izhajanja in starih skeniranih izdaj je razumljivo, da je kakovost nekaterih sličic razmeroma slaba, vendar bi morda pri slabših in majhnih slikah kljub temu koristil večji format. Vsekakor pa zbirka prinaša užitke striparskim sladokuscem, nostalgичnim odraslim bralcem različnih generacij in najmlajšim bralcem, ki še vedno prebirajo več kot pol stoletja stare stripe ter se zabavajo ob napetih in humornih pustolovščinah živalskih junakov s še kako človeškimi/slovenskimi lastnostmi, čeprav zgodovinski, zoološki in drugi podatki včasih niso povsem točni in četudi so naši trije simpatični junaki nepopoljšljivi mačisti. A največjemu slovenskemu striparju, ki je nasmejaj že toliko generacij, je pač včasih potrebno pogledati skozi prste. (TB)

Peirce, Lincoln C.: **Super Nik se ne da.**

Prev. Neža Božič. Ilustr. Lincoln C. Peirce. Tržič: Učila International, 2015, 228 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, knjiga je del nanizanke, o avtorjih, strip, za oklevajoče bralce | fantje, šola, taborniki, tekmovanje, vragolije

Pilkey, Dav: **Kapitan Gatnik**, več naslovov. Prev. Boštjan Gorenc. Ilustr. Dav Pilkey. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006- 2015. (Kapitan Gatnik), 132 str.

| P | 2. stopnja | humor, knjige je del nanizanke, slikogib, strip, za jezikovno vzgojo | dečki, fantastična bitja, pustolovščine, superjunaki, vragolije

Schmidt, Matjaž: **Obisk s planeta Beta.**

Ilustr. Matjaž Schmidt. Ljubljana: Forum, 2012. (Minimundus), 72 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih | besedne igre, fantastična bitja, nezemljani, prijateljstvo, pustolovščine

Ta odlična knjiga otroških stripov je sestavljena iz dveh serij enostranskih prilog vesoljca iz planeta Beta: prva je v letih 1984–1986 izhajala v Kurirčku, drugo pa so v letih 2007–2008 objavljali v Cicibanu. Čeprav je vesoljcu v prvi seriji ime Radovan, v drugi pa Erlšpik in je prva asketsko črno-bela, druga pa v skladu s sodobnimi zahtevami revij razkošno barvna, igra ključno vlogo pri obeh isti lik. To je dolgovrat in dobrodušen nosan iz vesolja, ki s svoje perspektive zunanjega opazovalca zemeljske družbe mimoidočim otrokom, staršem in učiteljem nastavlja zabavno-poučno ogledalo. V prvem delu knjige, ki je izhajal še v časih tonečega socializma, je bila Radovanova satirična ost usmerjena predvsem na razvajenost in egoizem zemeljskih otrok, ki imajo vesoljca očitno radi zaradi njegove koristne vsemogočnosti. Drugi, novejši del, je precej bolj direktno smešen (pri tem je daleč najbolj zabavna Erlšpikova popačena raba slovenščine), malo manj moralističen in bolj fantastičen – velik del zgodbe se odvija na drugih planetih –, satira pa prizanesljivejša do otrok in usmerjena zlasti na odrasle; na njihovo stalno pritoževanje in predvsem na njihovo ekološko problematično skrb za svoj planet, katere možne posledice so nazorno prikazano z guliverskim obiskom družčine pri onesnaževalcih iz drugih ozvezdij. Obisk s planeta Beta je izšel v Stripburgerjevi zbirki Minimundus, ki je tako po predlanskem ponatisu Mančkovičevih Hribcev poskrbela za ponovno dostopnost še enega nespornega klasika slovenskega otroškega stripa. Schmidtova knjiga je zbirka mojstrsko izrisanih in smešnih zgodb, ki bodo osem- do dvanajstletnike v isti sapi nasmejale, nevsiljivo podučile in jih spodbudile k razmisleku o navidez nespornih stalnicah človeške družbe. (IL)

Schmidt, Matjaž: **Slovenske pravljice (in ena nemška) v stripu.**

Ilustr. Matjaž Schmidt. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2009. (Velike slikanice), 63 str.

| P | 2. stopnja | ljudsko slovstvo, pravljica klasična, priredba

Schmidt je izbral, priredil in narisal sedemnajst slovenskih in eno nemško ljudsko pravljico in si za to upravičeno prislužil nagrado izvirna slovenska slikanica 2010. V vseh ozirih dovršeni knjigi ne manjkajo niti viri, ki radovednim lahko služijo kot iztočnice za nadaljnje branje, pravljice, vključene v izbor, pa sestojijo iz prebranih obratov, pisane palete človeških značajev, različnih etičnih poudarkov in ljudskih modrosti. Najsi knjigo beremo kot žlahten uvod v domače ljudsko izročilo ali kot razgiban razgled po njem, ni dvoma o tem, da ima vse nastavke za to, da bi lahko mlade bralce s sodobnim pristopom navdušila za "staro". Schmidt se ob primerjavi z viri namreč izkaže za izvirnega, domiselnega in duhovitega prirejevalca, ki v besedilih nevsiljivo meša prvine starega in novega (ob nekoliko bolj arhaičnih besedah in stavčnih strukturah naletimo na izjemno sodoben jezik). Avtor jeziku nasploh (zgledno!) posveča veliko pozornosti in z rabo oz. izmenjavo različnih jezikovnih registrov pogosto hitro in učinkovito "označi" junake, njihov družbeni status, značaj, hipno razpoloženje ipd. Dialogi so nasploh živahni in sočni, v njih vznika humorni ton pravljic, ki je prisoten tudi v risbi, predvsem v pozah, obraznih izrazih in kretnjah junakov ter v posrečenih motivih in podrobnostih. (GK)

Tome, Staša: **Črno zlato, črna smrt**. Ilustr. Matej De Cecco. Ljubljana: Prirodoslovni muzej Slovenije, 2015. (Leonora pripoveduje; 2), 24 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], knjiga je del nanizanke, poučno leposlovje
| galebi, kiti, morje, nesreče, onesnaževanje, prijateljstvo, varstvo okolja, živali v domišljiji

Tome, Staša: **Leonorini novi prijatelji**. Ilustr. Matej De Cecco. Ljubljana: Prirodoslovni muzej Slovenije, 2015. (Leonora pripoveduje; 3), 24 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], knjiga je del nanizanke, poučno leposlovje
| delfini, galebi, kiti, morje, prijateljstvo, živali v domišljiji

Tome, Staša: **Rojstvo pod morsko gladino**. Ilustr. Matej De Cecco. Ljubljana: Prirodoslovni muzej Slovenije, 2015. (Leonora pripoveduje; 1), 24 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], knjiga je del nanizanke, poučno leposlovje
| galebi, kiti, morje, prijateljstvo, živali v domišljiji

Valetič, Žiga: **Gugalnica**. Ilustr. Gašper Rus. Spr. beseda Saša Roškar, Bogdan Dobnik, Onja Tekavčič Grad. Maribor, Celje: Društvo Mohorjeva družba, Celjska Mohorjeva družba, Ozara Slovenija, Nacionalno združenje za kakovost življenja, 2013, 98 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], o avtorjih, spremna beseda, spremno besedilo, za pogovore o knjigah | očetje, Pacug, počitnice, samomor, Slovenija, stiske

Gugalnica je nekakšen terapevtski strip o samomoru, skozi oči dečka in pozneje odraslega moškega, ki se sooča s samomorom očeta. V ospredju tako ni teža življenja, ki je nekoga pripeljala do samomora, temveč teža izgube, ki glavnega junaka spremlja vse življenje. Okvirna zgodba namreč prikazuje izlet očeta in hčerke na morje, kjer je oče, po samomoru svojega očeta, preživel čas v poletni koloniji in kjer nato, čez več let, pred hčerko razpre zgodbo o soočanju z očetovim samomorom, o neskončnem guganju in premišljevanju, o prijateljstvu in deljenju občutij ob sorodni izkušnji. Strip je mestoma preveč tendiciozen, saj glavni namen stripa ni literarni užitek, temveč terapevtska pomoč. Rus dovolj mojstrsko obvlada stripovsko pripoved, da nam prek kadriranja, kompozicije in dramatičnih prehodov zgodbo profesionalno pričara. Barvno se je omejil na črno, belo in umazano oranžno barvo, oče v zgodbi pa je likovno prikazan kot nekdo, ki ga že celo življenje nekaj teži in ki je primarno definiran skozi to obtežitev – ostarel in utrujen. Kljub temu tako scenarij kot izvedba ponekod trpita: zgodba je mestoma malo trda, prozaična in preveč pedagoška, sama risba pa bi lahko bila pripeljana dlje v smislu živosti detajla in izrazov, bolj sproščene linije ter gibkejše anatomije. Gugalnica tako namesto kakšne neverjetne mojstrovine ponuja predvsem izjemen dosežek prvega vnaprej plačanega, profesionalno projektiranega slovenskega stripa, narejenega v timu risarja in scenarista, česar bi si pri nas želeli še veliko, veliko več. (TB, IL)

Watterson, Bill: **zbirka stripov Billa Wattersona o Calvinu in Hobbesu**, več naslovov.

Prev. Jernej Juren. Ilustr. Bill Watterson. Radovljica: Didakta, 2012 - 2015, 127 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], humor, knjiga je del nanizanke
| besedne igre, modrost, starši, tigri, živali v domišljiji

3. stopnja

Amalietti, Marjan: **Pika Nogavička. Ljubzenska zgodba**.

Ilustr. Marjan Amalietti. Bibliogr. predhodnik Astrid Lindgren. Ljubljana: Amalietti, 1990. (Circus maximus), 38 str.

| M | 3. stopnja | priredba, strip, velike tiskane črke | Pika Nogavička (literarna junakinja)

Kodrič Filipič, Neli: **Superga**. Ilustr. Damijan Stepančič. Ljubljana: Mladika, 2015. (Strip), 71 str.

| M | 3. stopnja | [ZELO DOBRO], za pogovore o knjigah
| Afganistan, begunci, preživetje, Slovenija, šport

Kostner, Walter: 3 naslovi: ***Tik in Tak, Povsem ... naravno, Spoprijemanje z življenjem.***

Prev. Petra Riesman. Ilustr. Walter Kostner. Ljubljana: Novi svet, 2008-2014.

| M | 3. stopnja | knjige so del nanizanke, naslovniško odprta pripoved, o avtorjih, strip, velike tiskane črke | čustva, empatija, klovni, modrost, vrednote

Lavrenčič, Matej: ***Male črne skrbi.***

Ilustr. Matej Lavrenčič. Ljubljana: Forum, 2005. (Republika Strip; 4), 68 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih, strip

V Lavrenčičevem prvem velikem stripovskem albumu se bralec – najverjetneje starejši najstnik ali odrasel stripovski navdušenec – sreča z mačkom in s psom, ki ju napadejo skrbi. Ko prijatelja spoznata, da imata skupnega sovražnika, skleneta, da se ga bosta s skupnimi močmi znebila, a bolj ko se s skrbmi ukvarjata, bolj prisotne so. Na koncu že povsem izmозgana junaka vendarle najdeta (morda malce sporno) rešitev; s skrbmi se sprijaznita in jih ignorirata, dokler kar same ne izginejo oziroma odfrčijo. Lavrenčič jih namreč domiselno upodobi kot črne ptice, ki s svojo snovno prisotnostjo izjemno uspešno ponazarjajo nadležnost resničnih skrbi. Strip poleg izvirne ideje odlikujejo duhovite domislice, ki se porajajo kot odgovori na vprašanje, kako skrbi odpoditi. Zabavne detajle pa bo bralec našel tudi na risbah, ki temeljijo na poigravanju s črnimi in belimi ploskvami, s čimer avtor ustvari zanimivo vizualno dinamiko.

Sfar, Joann: ***Mali princ: stripovski album po knjigi Antoina de Saint-Exupéryja.***

Prev. Ivan Minatti. Ilustr. Joann Sfar, Brigitte Findakly. Bibl. predh. Antoine de Saint Exupéry.

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011, 110 str.

| M | 3. stopnja | [ZELO DOBRO], priredba, strip | ljubezen, prijateljstvo, smisel, večni otrok, vrednote

Sitar, Iztok: Bučmanovi, 3 naslovi: ***To je torej ljubezen, Večerja pri Agati, Zakoni ljubezni.***

Ilustr. Iztok Sitar. Ljubljana: samozaložba, 1996. (Bučmanovi), 62 str.

| M | 3. stopnja | strip, velike tiskane črke

Smiljanić, Zoran: ***Spomini in sanje Kristine B.: Ljubljana 1941-1945.*** Ilustr. Zoran Smiljanić. Spr. beseda Blaž Vurnik. Ljubljana: Muzej in galerije mesta Ljubljane, 2015, 77 str.

| M | 3. stopnja | [ODLIČNO], spremna beseda, spremno besedilo, za pogovore o knjigah | dekleta, druga svetovna vojna, Ljubljana, odraščanje, Slovenija, stoletje, 2. pol. 20., vojne

4. stopnja

Sætre, Inga: ***Umetnost padanja.***

Prev. Katja Šaponjić, Ana Geršak. Ilustr. Inga Sætre. Prevalje: Zavod VigeVageKnjige, 2015, 233 str.

| M | 4. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih, za pogovore o knjigah

| dekleta, mladostniki, Norveška, nosečnost, odgovornost, osamljenost, prijateljstvo, samostojnost

Sitar, Iztok: ***Dnevnik Ane Tank: ljubezenska zgodba z okusom heroina.***

Ilustr. Iztok Sitar. Ljubljana: UMco, 2008. (Dos Pesos), 109 str.

| M | 4. stopnja | strip, velike tiskane črke

| mladostniki, odvisnosti, spolnost

Radikalna vsebina, ki brez pravičniškega moralnega kazalca ali vzgojnih namenov odstira neprijaznih štirinajst let življenja Ane Tank. Aluzija na Ano Frank se bo morda komu zdelo neposrečena, saj prepovedanih drog, zgodnje spolnosti in disfunkcionalne družine ne moremo primerjati s strahotami nacizma, po drugi plati pa dnevniška pripoved razgalja podobne vsebine. Ana Tank se ne ukvarja z nacisti, obe dekleti sta v fazi odraščanja in se zlasti poglobljata sami vase, opisujeta prvo zaljubljenost

in nesprijaznjenost s svojim videzom. Forma stripa, ilustracija je v akvarelni tehniki, posebne učinke pa avtor v svojem najdaljšem albumu doseže tudi z dinamično postavitvijo strani, kadriranjem in fokusiranjem, ne omogoča globokoumja, zato se avtor odloči za izrazito klišejskost in stereotipnost pri vseh stranskih likih, osebnost pa razvija le pri glavni junakinji. K močni sporočilnosti prispevajo tudi kratki, a duhoviti dialogi. (KS)

Jung: **Medena koža: prva, druga knjiga in tretja knjiga.**

Prev. Maja Meh. Ilustr. Jung. Ljubljana: Društvo za oživiljanje zgodbe 2 koluta, 2015 - 2016, 144 str.
| M | 4. stopnja | [ODLIČNO], knjige so del enotne zgodbe, o avtorjih, za pogovore o knjigah, življenjepisi | Belgija, čustva, družina, izseljenci, Južna Koreja, ljubezen, mladostniki, odraščanje, posvojitve, samopodoba

Thompson, Craig: **Odeje**: roman v stripu.

Prev. Mojca Krevel. Ilustr. Craig Thompson. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006. (Odisej), 588 str.
| M | 4. stopnja | za jezikovno vzgojo
| drugačnost, družina, fantje, ljubezen, mladostniki, odraščanje, vera, vrednote

Odeje mladega ameriškega striparja Craiga Thompsona so devet poglavij obsegajoč roman v stripu. Vsa se vrtijo okoli Craiga iz Wisconsin, ki odrašča v tradicionalnem okolju, obkrožen s fanatičnimi verniki, nezdravo vkalupljenimi v cerkveno ideologijo. Slednji sta žal podlegla tudi njegova starša, ki mu vztrajno grenita življenje; avtor tako na več mestih nazorno pokaže, kako težko je v takšnem omejenem (družinskem in družbenem) okolju sprejemati odločitve in si po lastni meri krojiti življenje. Primer? Craig, ki se je že kot otrok pred neprijazno stvarnostjo zatekal k risanju, se želi vpisati na likovno akademijo, kar pa mu župnik močno odsvetuje z argumentom, da tam rišejo gole ljudi, zaradi česar lahko mladi postanejo homoseksualci! Odeje so torej simpatična, grenkosladka, nekoliko nostalgična, vendar ne sentimentalna zgodba o odraščanju, zaljubljanju in težavnem iskanju identitete, njen čar pa se skriva predvsem v vizualni plati, ki ji poznavalci stripovske umetnosti priznavajo izvirno kompozicijo in odlično risbo s čopičem. In brez skrbi: knjiga na videz strašljive debeline je obvladljiva v nekaj urah!

INFORMATIVNE (POUČNE) KNJIGE

Psihologija in vzgoja

Saint Mars, Dominique de: **Zbirka Takšno je življenje**. Več naslovov.

Prev. Milena Pivec. Ilustr. Serge Bloch. Maribor: Obzorja, 1999. (Takšno je življenje), 45 str.
| 1 | 1. stopnja | knjiga je del nanizanke, slikanica poučna, strip
| čustva, problemi najmlajših

Sanders, Pete; Myers, Steve: **Ljubezen, sovraštvo in druga čustva**.

Prev. Simona Leitgeb. Ilustr. Mike Lacy. Ljubljana: DZS, 1999. (Spregovorimo), 32 str.
| 1 | 3. stopnja | fotografije, strip
| čustva, mladostniki, odraščanje, samopodoba

Verstva in mitologije, krščanstvo

Bar, Dominique; Brunor: **Martin deli resnico**.

Prev. Tadeja Petrovčič Jerina. Ilustr. Dominique Bar. Celje: Društvo Mohorjeva družba, Celjska Mohorjeva družba, 2015, 44 str.
| 2 | 2. stopnja | [DOBRO], strip, življenjepisi
| krščanstvo, Martin iz Toursa, svetnik (ok.316-397), svetniki

Konc Lorenzutti, Nataša: ***Nihče ne ve ...: prilike v stripu in verzih.***

Ilustr. Peter Škerl. Spr. beseda Jurij Bizjak. Ljubljana: Družina, 2011. (Mavrična knjižnica), 42 str.

| 2 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], slikanica poučna, spremna beseda, strip, verzi
| svetopisemske zgodbe

Sveto pismo v stripu. Knj. 3, Odkrivajmo nebeško kraljestvo: (evangelij po Mateju in Janezu).

Ljubljana: Karis, 2015, 191 str.

| 2 | 2. stopnja | [DOBRO], priredba, strip | biblija, krščanstvo, svetopisemske zgodbe

Williams, Marcia: ***Grški miti za otroke.***

Prev. Blaž Udovič. Ilustr. Marcia Williams. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1993, 36 str.

| 2 | 2. stopnja | ljudsko slovstvo, miti, strip | antika, Grčija, mitologija

Ročne spretnosti

Vidrgar, Alenka: ***Igrača zate.***

Ilustr. Alenka Vidrgar. Grosuplje: Tamara, 2005, 48 str.

| 7 | 1. stopnja | fotografije, o avtorjih, strip, velike in male tiskane črke | igrače, ročne spretnosti

Glasba

Avberšek, Kaja; Kus, Peter; Gorenc, Boštjan: ***Pojoči grad: priročnik za gradnjo izvirnih instrumentov v stripu!***

Ilustr. Kaja Avberšek. Spr. beseda Ada Holcar, Igor Cvetko, Milan Erič. Ljubljana: Forum, 2010. (Minimundus), 87 str.

| 7 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], fotografije, navodila za ustvarjanje, o avtorjih, spremna beseda, strip | glasbila

Kaj nastane, ko staknejo glave oblikovalka, ilustratorka in striparka, skladatelj, režiser in izdelovalec nenavadnih glasbil ter prevajalec, pisec, stand up komik in vokalist? Nadvse izviren in navdihujoč "priročnik za gradnjo izvirnih instrumentov". Uvaja ga pravljica (zastavljena po Andersenovih motivih) o kralju, ki s pomočjo slavca svoj cukreni grad spremeni v pojočega; "prenovo" bralec spremlja v obliki duhovitih stripov, ki prikazujejo, kako kralj izumlja različne glasbene instrumente. Temu sledijo navodila za izdelavo izvirnih instrumentov, ki so označena s številkami od ena do pet in ki označujejo težavnostno stopnjo izdelave. Navodila "ušesnega učenjaka" sestavlja fotografija končnega izdelka, torej instrumenta, seznam potrebnih materialov, opis postopka izdelave, pojasnilo, kako se na instrument igra in razlaga, zakaj oziroma kako instrument sploh oddaja zvok. Vsemu naštetemu sledita še slovarček manj znanih izrazov iz teorije glasbe in akustike ter za boljšo predstavo še nekaj fotografij materialov, ki jih potrebujemo za izdelavo instrumentov. Rezultat je unikatna poučna knjiga, ki med svojimi platnicami izvirno povezuje besedno, likovno in glasbeno umetnost in vse tri bržkone tudi uspešno promovira. Kot takšna se ponuja kot sodoben, vznemirljiv in zabaven didaktičen pripomoček, pa tudi kot izhodišče za kreativno druženje staršev z otroki. (GK)

Življenjepisi

Fiammingo, Raphaël: ***Einsteinova življenja: popotovanje skozi čas in zgodovino fizike.***

Prev. Alojz Kodre. Ilustr. Raphaël Fiammingo. Ljubljana: DMFA, 2010. (Presekova knjižnica; 43), 38 str.

| 5 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], strip
| Einstein, Albert, fizik (1879-1955), fizika, zgodovina

Fiammingo, Raphaël: **Galilejeva življenja: popotovanje skozi čas in astronomijo.**

Prev. Alojz Kodre. Ilustr. Raphaël Fiammingo. Ljubljana: DMFA, 2010. (Presekova knjižnica; 44), 38 str.
| 5 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], strip
| astronomija, Galileo Galilei (1564-1642), zgodovina

Francoska serija stripov o znanosti je končno spregovorila tudi v slovenščini. V zbirki Presekova knjižnica sta izšla prva dva zvezka Fiammijevih popotovanj skozi zgodovino znanosti: Einsteinova in Galilejeva življenja. Fiami si je na vprašanje, kdo sploh je ta, vsem »znani« Galileo?, odgovoril z noro zabavnim zasledovanjem idej, ki so, rojene v tisočletjih in stoletjih pred našim štetjem, končno pristale v glavi kakega Einsteina ali Galileja in od tod naprej v naša podstrešja, ki dostikrat niso nič bolj prezračena kot tista tisočletja nazaj. S svojim svetovljanskim humorjem in človekoljubjem Fiami razume Einsteina (in druge znanstvenike) kot otroka mnogih kultur, tako časovnih kot zemljepisnih in nazorskih. Pokaže tudi, kako veliko so si podarile druga drugi kulture, ki so danes videti nezdružljive, in kako usodno je medsebojno spoštovanje velikih verstev in kultur vplivalo na razvoj znanosti, ki jo poznamo danes. (VZ)

Fiammingo, Raphaël: **Življenje Marie Curie: žena v zgodovini kemije.**

Prev. Alojz Kodre. Ilustr. Raphaël Fiammingo. Ljubljana: DMFA, 2011. (Presekova knjižnica; 45), 40 str.
| 5 | 2. stopnja | [ODLIČNO], humor, strip
| Marie Curie-Skłodowska (1867-1934), pravičnost, zgodovina, znanost, ženske

Društvo matematikov, fizikov in astronomov je izdalo tretji zvezek švicarskega striparja in avtorja duhovitih popotovanj skozi zgodovino znanosti. Tokrat je zvezek posvečen poljsko-francoski znanstvenici Mariji Skłodowski-Curie, izšel pa je (tudi v slovenščini) natanko 100 let po tem, ko je Marie Curie prejela svojo drugo Nobelovo nagrado, tokrat za kemijo. Zgodba je razdeljena na šest zabavnih epizod, ki predstavljajo šest mejnikov v zgodovini kemije, od epizode do epizode, ki mimogrede razkrivajo še zgodovino družbenega položaja žensk in še posebej pravice žensk do izobrazbe, pa kot rdeča nit "raste" Marie Curie: najprej kot drobna Aristotelova sužnja, potem zbegana pubertetnica pri Paracelsusu, guvernanta pri Lavaoisieru, Mendelejeva študentka, nazadnje kot ona sama v letu, ko je vdova z dvema Nobelovima nagradama in dvema lačnima hčerkama, in ... znanstvenica danes, ki jo lahko srečamo sami. (VZ)

Zgodovina

Bertoncelj, Matjaž: **O škofu, mostu in starem gradu: tri loške pripovedke o starih časih v sliki in besedi.**²

Ilustr. Jelena Bertoncelj, Matjaž Bertoncelj. Škofja Loka: Loški muzej, 2010, 16 str.
| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], strip
| Slovenija, srednji vek, Škofja Loka

Škofja Loka s svojo bližnjo in daljno okolico ima bogato kulturno dediščino, na katero so njeni prebivalci že od nekdaj ponosni in jo znajo s pomočjo primernih ustanov (Loški muzej, Muzejsko društvo Škofja Loka idr.) promovirati doma in tudi v tujini. Tako jo ohranjajo živo tudi skozi različne knjižne izdaje; sem sodijo tako ponatisi že objavljenih zbirk pripovedk s tega območja, kot tudi nove

---

² Izdaja tudi v angleščini:

Bertoncelj, Matjaž: **About the bishop, the bridge and the old castle: three stories in pictures and words about the old times in Škofja Loka.**

Ilustr. Matjaž Bertoncelj, Jelena Bertoncelj. Škofja Loka: Loški muzej, 2010, 16 str.
| P | 3. stopnja | strip | Slovenija, Škofja Loka

in prenovljene izdaje; ena takšnih žlahtnih knjig je izšla tudi letos, to je Kamniti most (glej anotacijo TJ pod zaporedno št. 572). Z loškim območjem, zbiranjem in zapisovanjem ljudskih pripovedk je tesno povezano ime Lojzeta Zupanca. Naj spomnimo, da so leta 2008 pri založbi Viharnik v zbirki Čarobni jantar izšle Pripovedke o Škofji Loki, ki jih je zapisal Lojze Zupanc. Knjiga je narejena po meri mladih bralcev, saj so vse tri pripovedke (Škofjeloški grb, Kamniti most, Srednji stolp) bogato ilustrirane, knjigi pa je dodana krajša, pa vendar z informacijami bogata spremna beseda o zgodovini Škofje Loke. Škofjeločani so se mladim še bolj približali z Bertonclicjevo knjigo treh že prej omenjenih škofjeloških razlagalnih pripovedk, ki se jih je lotil uveljavljen in izjemno ustvarjalen stripovski avtor. Prispeval je scenarij in risbe, Jelena Bertonclic pa je opravila koloriranje. Vse tri pripovedke so brezhibno, kratko in jedrnato predstavljene v stripovskem mediju in bodo nedvomno dobro služile muzejski pedagogiki, tudi pri pouku, pa tudi vsem, ki se želijo na hitro seznaniti z najbolj značilnimi škofjeloškimi pripovedkami. (DLV)

Gombač, Žiga: ***Dnevnik legionarja Primusa ali Kako je nastalo mesto Ptuj.***

Ilustr. Ivan Mitrevski. Ljubljana: Simbol, 2011, 80 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, strip

| antika, Ptuj, Rimljani, Slovenija

Gombač, Žiga: ***Vitez Miha iz Lendave.***

Ilustr. Ivan Mitrevski. Ljubljana: Simbol, 2011, 40 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, strip

| Lendava, novi vek, Slovenija, stoletje, 17., vitezi, zmaji

Gombač, Žiga: ***Živa in Prabled.***

Ilustr. Ivan Mitrevski. Ljubljana: Vilinia, 2012. (Živa iz muzeja), 52 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, knjiga je del nanizanke, strip

| Bled, domoznanstvo, Slovenija, srednji vek, zgodovina

Gombač, Žiga: ***Živa in skrivnost mumije.***

Ilustr. Ivan Mitrevski. Ljubljana: Vilinia, 2014. (Živa iz muzeja), 56 str.

| P | 2. stopnja | knjiga je del nanizanke, strip

| antika, dekleta, Egipčani, Egipt, mumije, stari vek, vrednote, zgodovina

Gombač, Žiga: ***Živa, vitez in zmaj.***

Ilustr. Ivan Mitrevski. Ljubljana: Vilinia, 2013. (Živa iz muzeja), 60 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, knjiga je del nanizanke, strip

| Dunaj, gradovi, novi vek, Slovenija, vitezi, zgodovina, zmaji

Mlademu bralcu že dobro poznana radovedna in nadobudna Živa iz muzeja (do sedaj so izšle v zbirki Živa iz muzeja tri knjige: Živa in Prabled, Živa, vitez in zmaj, Živa in skrivnost mumije) se zopet spretno izmuzne časovno-prostorskim zakonitostim in s pomočjo zgodovinskega artefakta (tokrat je to veličasten viteški meč) pristane na srednjeveškem gradu Kamen (Begunje na Gorenjskem), kjer se bo v bližnji prihodnosti odvil imeniten viteški turnir, na katerem se bosta pomerila vitez Gašper Lamberger in zmajski vitez Pegam. Živa kot pogumna časovna popotnica v vlogi oprode viteza Gašperja v ključnem trenutku poseže v tok dogodkov in, kot vedno, v duhu pravice in resnice odločno razreši situacijo. Zgodba je napisana po motivih slovenske ljudske balade o Pegamu in Lambergarju. Zbirka knjig o Živi nastaja v sodelovanju s strokovnjaki iz Narodnega muzeja Slovenije in se tesno povezuje z muzejskimi zbirkami in razstavami (Zlati našivek z Bleda, Vitez, dama in zmaj, Mumija in krokodil). S tem prinaša dragoceno dodano vrednost h kakovostnemu povezovanju poučnega in literarnega, čemur je v slovenskem prostoru še vedno namenjeno premalo pozornosti in skrbi. (KP)

Dva grafična romana in tri knjige, ki so kombinacija besedila, ilustracije in stripa

Selznick, Brian: **Dežela čudes.**

Prev. Andrej Hiti Ožinger. Ilustr. Brian Selznick. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012, 637 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], za pogovore o knjigah

| družina, gluhotata, iskanje, muzeji, prijateljstvo, sirote, skrivnosti

Ameriški pisatelj in risar, ki je slovenske bralce navdušil že s Hugom Cabrejem, tudi roman Dežela čudes pripoveduje z dvema pisavama: zgodbo o deklici Rose, gluhonemi begavki, ki leta 1927 išče bližino in pripadnost, pisatelj pripoveduje z risbo; zgodbo o oglušelem dečku Benu, ki po smrti svoje mame leta 1977 išče svojega neznanega očeta, pa avtor niza z besedo. Obe zgodbi neodvisni druga od druge tečeta vzporedno, a po tistem za sabo puščata označevalna mesta (za pisatelja značilno pomembne elemente, kot so knjige, muzeji, knjižnice), ki se nazadnje razkrijejo kot mreža stičišč ene same zgodbe babice Rose in vnuka Bena. Poleg dokumentarne prepričljivosti obeh načinov pripovedovanja, podprte s skrbnimi avtorjevimi raziskavami časa in okolja, v katerem živita junaka, roman "zveni" od simbolne govorice v prenesenem in dobesednem pomenu, npr. v času, ko bralec vstopa v svet gluhih, se v zgodbi rojeva zvočni film; volkovi zasledovalci v sanjah so v resnici prijazna sled do očeta; dežela čudes v muzejih se prepleta z deželo čudes posameznikovega življenja; grom ki utiša sluh; ...; zunanje združenje obeh načinov pripovedovanja v končno razumljivo zgodbo poteka ob hkratnem zbližanju sliščega in gluhega sveta znotraj zgodbe v en razumljiv in dober svet. Za samostojne bralce vseh starosti nepozabno doživetje, za mladinsko književnost pa izjemen literarni poklon kretalni govoric. (VZ)

Selznick, Brian: **Hugo Cabret:** roman Briana Selznicka v besedi in sliki.

Prev. Andrej Hiti Ožinger. Ilustr. Brian Selznick. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2009, 533 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih, spremno besedilo

| film, Georges Méliès (1861-1938), Pariz, roboti, sirote, skrivnosti, sodobnost, stoletje, 1. pol. 20.

V eni najboljših knjig za mladino tega leta v slovenščini ameriški pisatelj in ilustrator, dobitnik prestižnih ameriških knjižničarskih in založniških priznanj, združuje dva načina pripovedovanja, in sicer likovnega in besednega. Obe enakovredni pisavi si podajata romaneskno pripoved o usodi osirotelega Huga, nekakšnega mladega Quasimoda osrednje pariške železniške postaje, ki se za preživetje skriva za identiteto svojega nedavno umrlega strica, upravitelja ur na tej postaji. Razburljiva, povsem izmišljena zgodba Pariza v letu 1931 sloni na resničnih dejstvih (propadla pariška muzejska zbirka mehanskih igrač-avtomatov) in zgodovinskih osebah (pionir fantastičnega filma Georges Méliès). Roman, ki je genialen spomenik pionirjem filmske čarovnije, bolj gledamo kot beremo, saj steče pred nami kot na filmskem platnu črno-bela predstava, tako da skoraj ne opazimo, kdaj strani izjemno pripovednih risb s svinčnikom preidejo v strani s tiskanim besedilom in te zopet nazaj v risbo. Tekoče branje je namenjeno samostojnim bralcem vseh starosti in okusov, avtor pa je v stilu urarske natančnosti junakov knjigi dodal tudi vse potrebne podatke o okoliščinah zgodbe in o virih, ki so bili podlaga za zgodbo. Vsak, ki bo sledil navedenim virom, se bo srečal z bogato in zanimivo zgodovino začetkov filma ter z neverjetnim mojstrstvom predračunalniške finomehanike. (VZ)

Svetina, Peter: **Ropotarna.**

Ilustr. Damijan Stepančič. Dob pri Domžalah: Miš, 2012, 90 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], kazalo pojmov, različne zvrsti, strip, verzi | besedne igre, nonsens

Izvirni knjižni izziv, ki ga Založba Miš ponuja slovenskim bralcem, je neobičajna zbirka besedil različnih literarnih in likovnih oblik z opozorilnim naslovom Ropotarna. Naslov pove, da je to »shramba za stare, nerabne stvari« v kontekstu posameznih zgodb tudi območje, zavetje, svetišče nerabljenih stvari, ali pravilneje rečeno: stvari, ki nimajo nobene namebnostne etikete. Še več, to je prostor, kjer

tudi red nima nalepke in je zato ves na voljo malim in velikim raziskovalcem. Opozorilen je tudi pogled v ropotarno: okence, velika lina v črki "o" na platnici, skozi katero lahko mimoidoči vidijo notranjost knjige: notranjost glave, kjer domuje misel! Človek nima moči, oblasti, s katero bi mišljenju onemogočil, da misli o določeni stvari, ima pa moč, da misel zaposli z razmišljanjem. Domišljiji in občutju so torej namenjene zgodbe in pesmi v Ropotarni. Z občečloveškimi prigodami, strahovi in pogumom, se pisatelj pogovarja z nami kot s prijatelji, ki nikomur ne želijo nič žalega, kot s tistimi, ki spoštujemo stvari in ljudi okrog sebe in smo jih kdaj pa kdaj tudi veseli. Temu sproščenemu odzivanju mojstrsko sledi tudi ilustrator. Poleg običajnega kazala, ki sledi 12 zgodbam in 9 pesmim, sta na koncu dodani še dve stvarni kazali, predmetni in imenski inventarij vsega, kar ropotarna nudi bralski domišljiji. (VZ)

Vidmar, Janja: ***Ta slavna Nuška***.

Ilustr. Suzana Bricelj. Dob pri Domžalah: Miš, 2012, 39 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], humor, strip | dekleta, odraščanje, samopodoba

Unenge, Johan: ***Moje vzporedno življenje***.

Prev. Danni Stražar. Ilustr. Johan Unenge. Dob pri Domžalah: Miš, 2011. (Srečanja), 253 str.

| M | 3. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih, strip | begunci, diskriminacija, drugačnost, fantje, ilegalci, ksenofobija, mladostniki, politika, rasizem, vrednote

Roman pripoveduje o Mattiasu, čisto običajnem švedskem dečku, ki svoje najstništvo preživlja ob računalniških igrah in košarki. Ne da bi opazil kdaj in razumel zakaj, se nenadoma znajde tako v virtualnem kot resničnem blodnjaku nasprotujočih si interesov, doma, mesta, šole in nazadnje tudi svojih čustev. Vrenje v domačem mestu vdira v njegov dom in ga sili razmišljati o stvareh, na katere ni pripravljen. Zdaj mora nenadoma razsojati med športom in kulturo, odvečnimi priseljenci in dobrodošlimi zvezdniki, logiko knjižničarke, njegove mame, in logiko policista, njegovega očeta, strpnostjo in nestrpnostjo na obeh straneh ter pri tem skrivati vrstnika, ki ga ulica preganja zaradi njegovega porekla. Dramaturgijo mešanja resničnega z virtualnim svetom, akcije s premislekom, avtor podkrepi tudi s prestopanjem iz besedilnega v stripovski način pripovedovanja in nazaj in tako še bolj podčrta misel, da je marsikaj v našem življenju racionalno ali iracionalno samo zaradi zornega kota našega gledanja. (VZ)